

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av anpassade grundskolans
undervisning om kunskapsområdet sexualitet,
samtycke och relationer vid Christinaskolan anpassad
grundskola i Piteå kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av anpassade grundskolans undervisning om kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer vid Christinaskolan anpassad grundskola i Piteå kommun. Granskningen genomfördes under vårterminen 2025.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen fyra utvecklingsområden som angetts i beslut den 11 mars 2025.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Christinaskolan anpassad grundskola senast den 1 oktober 2025 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Piteå kommun har inkommit med en sådan redovisning den 30 september 2025.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Utvecklingsområde 1: ge eleverna möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck samt att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang

Piteå kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 2: gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Piteå kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 3: planera utbildningen inom kunskapsområdet så att den är återkommande och samordna undervisningen för att ge eleverna en helhetsbild

Piteå kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 4: säkerställ att lärarna får den kompetensutveckling som krävs för att stärka sina kunskaper inom kunskapsområdet

Piteå kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen förutsätter att Piteå kommun tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- ge eleverna möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck samt att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har påbörjat ett arbete med att utveckla undervisningen så att den ger elever möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck samt utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier. En årsplanering har skapats på skolan för tre temaveckor som bland annat behandlar ämnen som hedersrelaterat våld och förtryck, sexualitet, samtycke och relationer. I redovisningen framkommer att det nya årshjulet är under implementering. Maktstrukturer kopplade till hedersrelaterat våld och förtryck behandlas också inom religionsundervisningen. Vidare framgår att eleverna fått arbeta med hur relationer och sexualitet framställs i bilder och rörlig media. Fortsatt samarbete med externa aktörer är planerade att genomföras längre fram.

Av huvudmannens redovisning framgår att förväntade effekter är att eleverna får en bättre förståelse för förtryck och maktbalanser i relationer och en ökad förmåga att kritiskt granska normer och förväntningar vilket på lång sikt ger eleverna verktyg till att hantera destruktiva maktstrukturer.

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Av huvudmannens redovisning framgår att det på skolan pågår ett arbete som kopplas till ökat elevinflytande och delaktighet i undervisningen. Skolan har infört elevdialoger för att planera undervisningens innehåll samt skapat elevenkäter där eleverna får tycka till om innehåll och arbetssätt inför temaveckorna inom kunskapsområdet. Därutöver genomförs en utvärdering efter genomförd temavecka för att ta vara på erfarenheter till kommande arbeten. Det framgår av redovisningen att arbetet med fördjupad elevdelaktighet ska fortgå.

Arbetet har enligt huvudmannens redovisning lett till att elevernas engagemang och motivation har ökat samt att eleverna har blivit tryggare i att diskutera känsliga ämnen.

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- planera utbildningen inom kunskapsområdet så att den är återkommande och samordna undervisningen för att ge eleverna en helhetsbild

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har påbörjat ett arbete för att samordna undervisningen så att den blir återkommande samt ger eleverna en möjlighet att uppfatta kunskapsområdet som en helhet. En årsplanering för undervisningen inom kunskapsområdet har skapats på skolan för att säkerställa att den både är återkommande och sker med progression av innehållet. Årsplaneringen innehåller bland annat temaveckor där kunskapsområdet behandlas. Av redovisningen framgår att dessa temaveckor är under implementering. Vidare framgår att kunskapsområdet har samordnats i flera ämnen och att det också råder en tätare samverkan mellan lärarna för att kunna ge eleverna en bredare förståelse av ämnet. Det planeras för ett förstärkt samarbete mellan skolans personal och elevhälsoteamet.

Enligt huvudmannens redovisning medför detta att undervisningen inom kunskapsområdet blir mer systematisk och återkommande. Förväntade effekter av utvecklingsarbetet är bland annat att utbildningen ska bli mer likvärdig och strukturerad samt att eleverna får möjlighet att utveckla en mer sammanhållen och djupgående förståelse för kunskapsområdet.

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- säkerställ att lärarna får den kompetensutveckling som krävs för att stärka sina kunskaper inom kunskapsområdet

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har påbörjat ett arbete för att utveckla lärarnas kompetens inom kunskapsområdet. Lärarna har genomfört gemensamma litteraturstudier samt kollegialt lärande i grupp utifrån det valda materialet. Lärarna har också blivit anmälda till en utbildning som Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU) håller i för skolpersonal inom kunskapsområdet. Av redovisningen framgår att det också finns planer för lärarfortbildning i samverkan med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). En långsiktig plan för kontinuerlig fortbildning ska tas fram och följas upp med lärarna vid

medarbetarsamtal. Det finns också planer för att utveckla ett mentorskap där mer erfarna lärare stöttar kollegor inom området.

Av redovisningen framgår att förväntade effekter av arbetet är att lärarna genom en fördjupad kunskap ska bli tryggare i att undervisa om kunskapsområdet samt att undervisningen blir mer enhetlig och kvalitativ.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Roger Persson.

I handläggningen av ärendet har även utredare Marta Rivelis medverkat.

Bilaga 1: Författningsstöd

Frågeställning 1

I vilken utsträckning bidrar undervisningen utifrån kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer till kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck?

Undervisningens innehåll

Återkommande, aktuell och fördjupad undervisning

Lgra22, avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

Samordnad undervisning

2 kap. 9 § skollagen (2010:800) Ledningen av utbildningen, Rektor.
Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Kunskaper i undervisningen

Lgra22, avsnitt 2.2 Kunskaper, Mål.

Undervisningens form

Didaktiska val i undervisningen

Lgra22, avsnitt 2.2 Kunskaper.
4kap. 9§ skollagen (2010:800) Inflytande och samråd, Allmänt om barnens och elevernas inflytande.
Lgra22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Lgra22, avsnitt 2.1 Normer och värden, Mål.
Lgra22, avsnitt 2.1 Normer och värden, Riktlinjer.

Elevdelaktighet och att fånga elevernas frågor

Lgra22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Mål.
Lgra22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer.

Frågeställning 2

I vilken utsträckning tar rektorn ansvar för skolans utbildning inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck?

Rektorns ansvar

Rektorns styrning

Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Förutsättningar för samordning

2 kap. 9 § skollagen (2010:800) Ledningen av utbildningen, Rektor.

Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

Ansvar för kompetensutveckling

Lgra22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.